

Artikel 2.1: Maatschappij - Rechtvaardigheid (blz. 16)

Reactie: Het grootste deel van het gasverbruik door Nederlandse bedrijven en instellingen wordt vrijgesteld van energiebelasting. Voor grootverbruikers die wél belast worden, geldt een fors lager tarief dan voor andere bedrijven. Door deze belastingvoordelen te schrappen, ontstaat er financiële ruimte om mensen met lagere inkomens te ondersteunen bij het isoleren en verduurzamen van hun woningen.

Artikel 2.4: Mondiaal, Europees en Nationaal beleid - Internationale Klimaatstrategie (blz. 19)

Reactie: Via exportkredietverzekeringen van Atradius DSB ondersteunt de Nederlandse staat projecten van Nederlandse bedrijven in risicovolle regio's. Helaas gaat een aanzienlijk deel van deze steun naar bedrijven in de fossiele industrie. Als het kabinet besluit geen olie- en gasgerelateerde exportsteun meer te bieden, kan Atradius zich beter richten op het stimuleren van de energietransitie in internationale handel en investeringen.

Artikel 3.3: De Transitie in Sectoren - Internationale Lucht- en Scheepvaart (blz. 44)

Reactie: Kerosine, de brandstof voor vliegtuigen, is nog steeds vrijgesteld van BTW, terwijl er wél BTW wordt geheven op stroom voor treinen en brandstoffen zoals benzine en LPG. Ook vliegtickets blijven onbelast, zowel nationaal als internationaal. Door BTW te heffen op kerosine en vliegtickets, ontstaan substantiële inkomsten die gebruikt kunnen worden voor het ontwikkelen van duurzame vervoersopties, zoals beter en goedkoper openbaar vervoer.

Artikel 3.3: De Transitie in Sectoren - Industrie verduurzamen (blz. 37)

Reactie: Energiebeheer Nederland (EBN), volledig eigendom van de staat, investeert nog steeds in gas- en oliewinning. Dit is een achterhaald voorbeeld van denken in oude economie. Als EBN zich uitsluitend richt op hernieuwbare energieprojecten, kunnen Nederlandse industriële bedrijven groeien zonder verdere milieuschade te veroorzaken.

Artikel 3.5: Opbouw Circulaire Economie - Financiële Prikkel (blz. 52)

Reactie: De Nederlandse overheid bezit nog steeds meer dan 40% van de aandelen in ABN AMRO en kan via deze invloed het financieringsbeleid bijsturen. De bank heeft recent minder geïnvesteerd in fossiele projecten, maar dat is helaas niet gepaard gegaan met een toename van investeringen in hernieuwbare energie. De focus moet verschuiven naar het ondersteunen van bedrijven met plannen voor een circulaire economie.

Artikel 5.1: Samenwerking met anderen - Burgerberaad (blz. 71)

Reactie: Het is een goede stap dat er eindelijk een Burgerberaad komt, maar er is meer nodig. Ik pleit voor een jaarlijks Burgerberaad. Deze methode is inclusiever en democratischer dan deze internetconsultatie, die slecht bekend is, weinig transparant lijkt, en vatbaar is voor beïnvloeding door grote bedrijven. Een jaarlijks beraad versterkt de betrokkenheid van burgers bij besluitvorming.